

De knoop VZW

arm in arm voor gelijke kansen in Ninove

JAARVERSLAG 2023





INHOUDSTAFEL

Woord vooraf

1. Missie en visie

2. Teledienst wordt

vzw De knoop

- 2.1 Het verhaal achter de naam
- 2.2 De nieuwe werking concreet
- 2.3 vzw De knoop komt naar buiten
- 2.4 Verkoop Oude Kaai 11

3. Vrijwilligerswerking

4. Open onthaal

5. Groepswerking

- 5.1 Beleidswerking
 - 5.1.1 Werk
 - 5.1.2 Wonen
 - 5.1.3 Verkiezingen
- 5.2 Dag van het verzet tegen armoede 17/10
- 5.3 Activiteitenclub
- 5.4 Uitstappen activiteitenclub

6. Vorming

- 6.1 Externe vorming
- 6.2 Interne vorming

7. Sociale kruidenier

8. Sociale moestuin

9. Mobiel onthaal en Uitpas

10. Personeel

11. Jongerenwerking

12. Ambities voor 2024





Voorwoord

2023 was een jaar van terugblikken op 40 jaar Teledienst en 12 jaar Vereniging Waar Armen het Woord nemen en tegelijk was het een jaar van verandering.

'Teledienst' werd 'De knoop'. Het straatfeest op 17 september was een symbolisch moment om dit voor iedereen zichtbaar te maken.

Het is ook in 2023 dat de verkoop van de Twijderij (Oude Kaai 11) aan het CAW Oost-Vlaanderen vorm krijgt.

Voor beide organisaties wordt het een kans voor de uitbouw van een gezamenlijk welzijnsproject. Naast kantoorfunctie komt er huisvesting voor daklozen: 'HOUSING FIRST'. Het is meer dan opvang, zij zullen er professioneel begeleid worden.

De knoop omarmt dit project. We ervaren ook binnen de eigen werking hoe moeilijk het is voor daklozen zonder dak boven hun hoofd.

Binnenkamers stond onze werking in 2023 ook niet stil!

Het Netwerk tegen Armoede verenigt 62 verenigingen waar mensen in armoede het woord nemen en waar we samen armoede bestrijden. Hun kennis en ervaring zijn een unieke basis voor de werking. Mensen in armoede nemen letterlijk op alle niveaus het woord en schuiven mee aan tafel, zowel voor lokaal overleg als met de Vlaamse regering.

Ze treden uit hun sociaal isolement, gaan in dialoog met elkaar en werken mee aan vormingen en beleidsaanbevelingen naar de overheid en andere instellingen.

De knoop was hier in 2023 op alle niveaus actief aanwezig.

We kunnen met enige fierheid zeggen dat dit resultaat mede het effect is van de ontwikkeling binnen onze eigen werking. Ook hier zijn de zes criteria ons kompas en werden heel wat veranderingen gerealiseerd met de inzet van medewerkers en vrijwilligers met en zonder armoede-ervaring.

Binnen de groepswerking waren we getuige van het bewustzijn van de noodzaak ons samen te buigen over maatschappelijke thema's die onze doelgroep aanbelangen, om mee te werken en samen naar buiten te treden.

Het open onthaal werd het kloppend hart van De knoop waar in alle initiatieven verbinding centraal staat.

We verbinden ook onze deelwerkingen met elkaar en met onze missie in onze regio.

De sociale kruidenier, gehuisvest in 'de Mallaard' is ondertussen vertrouwd terrein. De groei in 2023 bevestigt de noodzaak van een sociale kruidenier in onze stad voor mensen in armoede, maar was ook ondersteuning voor Oekraïense vluchtelingen.

Omkaderd en gesteund vanuit de reguliere werking, blijft de kruidenier haar bestaan danken aan vrijwilligers die door hun voortdurende inzet de werking draaiende houden.

Het blijft ook een plek voor ontmoeting en voor toeleiding naar het aanbod binnen de reguliere werking.

Er waait een nieuwe wind en we gaan arm in arm op avontuur op het ritme van de seizoenen. De sociale moestuin vernieuwt en we laten de seizoenen proeven in de sociale kruidenier.

Met deze slagzin trokken we de straat op om mensen warm te maken voor onze crowdfunding.

“Groenten voor iedereen”

We koppelden in “Groenten voor iedereen” niet alleen het recht op gezonde en lokaal geteelde voeding aan verbinding maken tussen culturen maar ook aan het recht op maatschappelijke participatie.

Zo krijgen mensen echt kansen om zichzelf te ontplooien.

Zo kunnen we culturen verbinden en streven we naar sociale cohesie, waar meer nood aan is dan ooit tevoren in de Denderstreek.

Tevreden kijken we als team samen met de vele vrijwilligers terug op een vol jaar met veel veranderingen en klaar om de uitdagingen van 2024 aan te gaan.

Enkel zo kunnen we vanuit de kracht en de stem van mensen in armoede structurele veranderingen in Ninove blijven waarmaken en dit steeds met aandacht en respect voor het rijke verleden van Teledienst.

Hilde Prové en Hilde Van Der Haegen



1. Missie en Visie

1.1 Missie

Sinds 2011 is Teledienst een erkende Vereniging Waar Armen het Woord Nemen. Mensen kunnen hier het woord nemen en hun levenservaringen van onrecht en uitsluiting delen en uitwisselen met elkaar. Gewoon mens zijn staat centraal. We vertrekken steeds vanuit de kracht van mensen. Samen met Teledienst wordt getracht om deze oorzaken van armoede en uitsluiting aan te pakken. We zoeken naar structurele oplossingen en gaan in dialoog met de samenleving.

Het Netwerk tegen Armoede hanteert hiervoor zes criteria. Deze zijn opgesteld door mensen in armoede zelf en vormen één geheel. Ze maken mensen in armoede sterker maar geven ons ook de mogelijkheid om armoede structureel te bestrijden.

1.2 Visie

Armoede is een onrecht. Armoede is niet voldoende financiële middelen hebben om menswaardig te kunnen leven. Hierdoor is armoede ook uitsluiting. Niemand kiest ervoor om arm te zijn.

Mensen kunnen hierdoor niet gelijkwaardig deelnemen aan de samenleving. Hierdoor krijgen ze niet dezelfde kansen als ieder ander.

Er zijn in onze samenleving meer en meer mensen die geconfronteerd worden met armoede. Hoe meer uitsluiting mensen ervaren, hoe armer en kwetsbaarder ze zich voelen.

Ons doel is dan ook om mensen die in armoede leven te versterken en ondersteunen los van godsdienst, achtergrond, afkomst, taal of geaardheid.

De zes criteria



2. Teledienst wordt vzw De knoop

2.1 Het verhaal achter de naamsverandering

Teledienst tracht al 40 jaar lang structureel armoede te bestrijden. Als Vereniging Waar Armen Het Woord Nemen willen we samen met mensen verandering teweegbrengen. Ook voor Teledienst is het tijd voor vernieuwing. Vanaf 17 september 2023 gaan we door het leven als

“vzw De knoop.”



Voor bijna 1/5e van de Ninoofse bevolking lukt het niet om de eindjes aan elkaar te knopen. Armoede is dan ook een onrecht dat we samen willen bestrijden. We blijven ons inzetten voor iedereen die op de een of andere manier maatschappelijke uitsluiting ondervindt.

Een nieuwe naam kiezen gaat niet over een nacht ijs. We wilden een naam die gedragen is door iedereen in de werking. Een naam waar we trots op kunnen zijn en als we in contact komen met anderen niet veel uitleg vraagt waarom of wat hij betekent. Al 10 jaar speelt het idee van een nieuwe naam in de organisatie. De 40ste verjaardag leek dan ook het ideale moment, maar begin mei waren we er nog niet uit. Gaan we voor een naam met een Ninoofse oorsprong of verwijzing naar onze locatie langs de Dender of Kaai?

Eind mei lijstten we met een groepje alle voorstellen op. Waar een van onze bestuurders benadrukte dat we nu echt wel de knoop moeten doorhakken, want we hadden dan wel een datum voor onze verjaardag maar nog steeds geen naam. Waarop Jolien lachend zei: “De knoop, dat is een goeie naam”. De rest van het gezelschap besloot de naam mee op de long-list te zetten. Dan zijn we begonnen met het schrappen en “**De knoop**” bleef over als naam. Hoe meer we er over nadachten, hoe beter we hem vonden. Mensen zitten in de knoop als ze bij ons aankomen, samen ontwarren we knopen in onze samenleving maar ook in mensen hun leven. We hebben aanknopingspunten waar we mee aan de slag gaan vanuit ervaringen van mensen in armoede. Met een knoop kan je ook verbinding maken. En als er iets is wat we in onze regio kunnen gebruiken zoals onze ex-voorzitter Wilfried het zo mooi verwoordde in zijn terugblik (zie verder), dan is het wel verbinding.

Nu kijken we naar de toekomst om het verleden te verbinden met wat nog kan komen, om bestaande uitdagingen te verbinden met nieuwe. En met trots onze werking verder uit te bouwen in een samenleving met grote uitdagingen maar vooral opportuniteiten om mensen te ontmoeten en samen de strijd aan te gaan tegen armoede in Ninove en ver daar buiten.



2. Teledienst wordt vzw De knoop

2.1 Een terugblik op een rijk en gevuld verleden in een veranderende samenleving

In de jaren dat Teledienst bestaat, is er heel wat veranderd in onze maatschappij. Ook het begrip solidariteit met mensen in armoede, met zij die uitgesloten worden, heeft een andere betekenis gekregen. Bij gelegenheid van de nieuwe naam voor Teledienst en het nieuwe logo "De knoop" willen wij even schetsen vanwaar wij komen in de zorg voor mensen in armoede, waar wij nu staan en waarheen wij kunnen groeien.

Oorspronkelijk ontstond Teledienst als een vorm van solidariteit tussen mensen met een gelijke gezindheid. Er was in de jaren 1980 een sterk gemeenschapsgevoel waarbij mensen spontaan voor elkaar opkwamen binnen een brede regio. Zij die het wat minder goed hadden werden loyaal gedragen door zij die het wat beter hadden. Zo was de katholieke reflex om te zorgen voor de kansarmen een evidente zaak. Welvaart kon niet worden gebouwd op de rug van de zwakkeren. Zo ontstond een ontroerende solidariteit, een vorm van naastenliefde voor elke medemens, ook voor hen die het wat minder goed hadden.

Hoe is rondom de eeuwwisseling stilaan een kentering gekomen?

Ongetwijfeld is onze maatschappij veel complexer geworden en zijn de gedeelde waarden waarop solidariteit steunt veel diverser geworden. Door wat wij gaandeweg de globalisering zijn gaan noemen, is de gelijksoortigheid van mensen die zich verwant voelen stilaan afgekald tot een wirwar van veelkleurige waarden, waarbij door de toenemende individualisering elk zijn persoonlijk kleuren pallet kon samenstellen.

Ook in Teledienst kwam de verbondenheid tussen de kwetsbare mensen en de vrijwilligers steeds meer op losse schroeven te staan. Er ontstonden als het ware twee werelden die elkaar niet meer begrepen en juist aanvoelden. De klassieke waarden waarop vroeger solidariteit berustte geraken stilaan verkruid maar de kwetsbare mens bleef wel achter in het niemandsland. In dit niemandsland bleven natuurlijk de reacties niet uit om aandacht te blijven besteden aan de zwaksten in de maatschappij. Er ontstonden Verenigingen Waarin Armen Het Woord Nemen om zo hun eigen situatie beter onder controle te krijgen. De knoop die wij vandaag moeten ontwarren is: "Hoe kunnen wij vandaag een nieuwe solidariteit tussen mensen van zeer verschillende origine tot stand brengen?", "Hoe en waar kunnen mensen elkaar terugvinden als partners in de ruimte waarin zij samenleven?". Ongetwijfeld is de gemeenschappelijke ruimte die mensen met elkaar delen, een mogelijk ontmoetingspunt om tot nieuwe vormen van solidariteit te komen. In die zin is straat- en wijkheropleving wellicht de aangewezen strategie om tot een nieuwe vorm van samenlevingsopbouw te komen. Er moet een weg te vinden zijn waarop de veelsoortigheid van mensen overstegen kan worden. Dit zal niet lukken door de mensen een gemeenschappelijke culturele identiteit aan te praten of mensen onder dwang waarden op te leggen waarvoor zij niet gekozen hebben.



2. Teledienst wordt vzw De knoop



vzw De knoop staat voor een boeiende uitdaging!

Knopen kunnen hindernissen zijn, maar een knoop kan ook een verbinding zijn tussen werelden. In die verbinding ligt niet alleen de toekomst van Teledienst en De knoop, maar van heel onze samenleving!

(met dank aan Wilfrid Smesman voor deze mooie terugblik)

2.2 De nieuwe werking concreet

Een uitgebreide beschrijving van de deelwerkingen volgt later in dit verslag. We sommen graag al op waar de werking van het vroegere Teledienst evolueerde naar het aanbod van vzw De knoop

Samen eten

Na sluiting van het sociaal restaurant, bleef er wel de mogelijkheid over om 's middags tijdens het open onthaal een maaltijd te nuttigen. Maandag, dinsdag en vrijdag kunnen mensen in armoede terecht bij ons voor soep, brood of een kleine lunch (tegen het tarief van 0,5, 1 of 2 euro). We eten samen en ontmoeten elkaar. In de groepswerking zit ook elke maand een kookactiviteit ingebed. Er wordt met restjes een ovenschotel gemaakt die in het weekend thuis kan opgegeten worden. Er worden ook tijdens het open onthaal regelmatig op spontane wijze samen gezonde hapjes of dessertjes gemaakt met wat voorhanden is.



Het open onthaal als kloppend hart

In het open onthaal worden volgens een vast stramien in de namiddag activiteiten aangeboden (zie ook verder bij groepswerking). We bieden daarnaast ook samenzijn, administratieve ondersteuning, dienstverlening, praktische hulpverlening (douche, wasmachine, pc, printer, telefoon, gratis wifi, ...). We willen zo heel laagdrempelig zijn voor mensen in armoede. Iedereen mag vrij in- en uitlopen tijdens de openingsuren (maandag, dinsdag en vrijdag van 11u tot 16u) en er is altijd gratis thee, koffie en water te krijgen.



2. Teledienst wordt vzw De knoop

2.2 De nieuwe werking concreet

De groepswerking als sleutel naar de zes criteria

Elke dinsdag is er een thematische werkgroep waarin ervaring en kennis van onze deelnemers centraal staan. We behandelen alle levensdomeinen, de bijhorende drempels en moeilijkheden. We staan op verschillende manieren in contact met beleidsmakers en laten zo de stem van onze mensen horen om mee aan maatschappelijke structuren te werken. Dit doen we niet enkel ter plaatse in ons onthaal, we gaan ook vaak op stap naar onder andere het Netwerk tegen Armoede, parlement,.... Daarnaast geven we ook vorming rond armoede, in samenwerking met onze vrijwilligers/ervaringsdeskundigen. Op vrijdag maken we ruimte voor meer ontspannende en vormende activiteiten. Zo versterken we mensen en werken we aan maatschappelijke emancipatie.



De sociale kruidenier

Dit project blijft een belangrijk kanaal om mensen in armoede te bereiken. Het wordt bewust mee door hen gedragen. Ze werken er mee als vrijwilliger. Het is tegelijk ook een spoor om mensen in armoede te ontmoeten, toe te leiden naar de reguliere werking van vzw De knoop. In 2024 wordt er nog meer ingezet op het toeleiden van de bezoekers van de kruidenier naar het open onthaal en de groepswerking.



De sociale moestuin

De sociale moestuin blijft een samenwerking tussen de stad en vzw De knoop. Mensen die problemen hebben kunnen hier op adem komen. Het is een eerste opstap van vrijwilligerswerk naar de arbeidsmarkt.



Dagelijks bestuur

Aan het dagelijks bestuur nemen enkele mensen van de groep (ervaringsdeskundigen) deel. Zo krijgen ze inspraak in de dagelijkse werking van vzw De knoop. Dit maakt mensen sterker, geeft hen een stem in de organisatie van de vereniging.





2. Teledienst wordt vzw De knoop

2.3 vzw De knoop komt naar buiten

We zijn het afgelopen jaar op verschillende momenten naar buiten gekomen met onze organisatie. Enerzijds om onze organisatie bekend te maken, om de nieuwe naam te lanceren en om aan outreaching te kunnen doen. We organiseerden ze zelf of we sloten aan bij enkele bestaande activiteiten.

Opening De Mallaard

Op Witte Donderdag kon je alle organisaties die actief zijn in sociale stadshub De Mallaard leren kennen tijdens de opendeurdag. Je kon er kennis maken met JIA (Jongeren In Actie), Werklift en onze sociale kruidenier. We stelden er onder andere ons project 'Groenten voor iedereen' voor. Er waren hapjes voorzien met zelfgemaakte confituur en pesto en er werd ook een korte rondleiding gegeven in 't Winkeltje aan alle geïnteresseerden. We sloten af met een toespraak van schepen Veerle Cosyns en burgemeester Tania De Jonge. Kortom, we kunnen spreken van een geslaagde opendeur!



NinoMundo

Tijdens NinoMundo komen verschillende culturen, lokale organisaties en verenigingen samen om er één groot feest van te maken. Ook wij waren van de partij. Voor de gelegenheid hadden we twee soorten mocktails klaargemaakt en kon je smullen van een pasta of groentenmuffin met groentjes uit onze moestuin. Dit was de ideale plaats om onze werking bekend te maken aan een breed publiek en om te netwerken. Dankzij de hulp van enkele vrijwilligers konden we er een geslaagde avond van maken.





2. Teledienst wordt vzw De knoop

2.3 vzw De knoop komt naar buiten

Boomplantactie Natuurpunt

Natuurpunt Ninove, de Ninoofse jeugdbewegingen en vzw De knoop sloegen de handen in elkaar en organiseerden samen een heuse boomplantdag. Natuurpunt voorzag het plantgoed en de spades, de jeugdbewegingen kwamen de boompjes planten en wij voorzagen de harde werkers van een kom dampende soep met brood. Met de actie wilden we onze crowdfunding 'Groenten voor Iedereen' even in de kijker zetten.





2. Teledienst wordt vzw De knoop

2.3 vzw De knoop komt naar buiten

Buurtwerking Groeneweg

Buurtwerking Groeneweg ontstond als deelwerking van het ANN en kon door de samenwerking tussen Lejo (jeugdopbouwwerk), de Jeugddienst van de stad en Ninove Welzijn (sociale huisvesting) op woensdag tijdens de zomervakantie fijne namiddagen realiseren. Dankzij de ambitie van vzw De knoop om de kans te grijpen om kansarme ouders die bleven rondhangen te betrekken en toe te leiden naar het reguliere aanbod, groeide er voorzichtig en met wisselend succes ook een aanbod voor volwassenen.

Ondertussen werd Lejo vervangen door Habbekrats, lukken we er elk jaar in om enkele lokale vrijetijdsaanbieders ter plaatse hun aanbod kenbaar te laten maken en hebben we werkingsmiddelen dankzij de gift die Rotaryclub Ninove-Dendervallei deed.

Afgelopen zomer hadden we het geluk dat enkele vaste bezoekers van De knoop in groep naar de Groeneweg afzakten op woensdag. Voor zichzelf realiseerden ze een gezellige en soms zelfs creatieve namiddag, voor Karen betekende het een enorme ondersteuning in het realiseren van extraatjes zoals het bakken van pannenkoeken, het voorzien van een extra verlengkabel, een pleister voor een sneetje en het opvouwen van een springkasteel. Zij zorgden m.a.w. mee voor een fijne namiddag waardoor ze hun UiTPAS-punten die ze konden sparen dubbel en dik verdienden.



Kerstmarkt Polare

Ook was vzw De knoop was aanwezig op de gezelligste kerstmarkt in de wijde omgeving. We verkochten er onder andere zelfgemaakte confituur, kerstdecoratie, cava,... ten voordele van onze werkingen. We maakten ook van de gelegenheid gebruik om het project 'Groenten voor Iedereen' te promoten.

Dank aan de leden van het bestuur om het bemannen en bevrouwen van de stand op zich te nemen. Jullie hebben knap werk geleverd!





2. Teledienst wordt vzw De knoop

2.3 Evenementen

Straatfeest 40 jaar Teledienst

Tijdens Autoloze Zondag, op 17 september, vierden we onze 40ste verjaardag. Je kon deelnemen aan een rondleiding in de sociale moestuin, springen op het springkasteel, je eigen t-shirt bedrukken, je laten omtoveren tot een dier en lekker smullen van een burger of worst met frietjes. Uiteraard mocht een aangepast drankje niet ontbreken. Met behulp van een prachtige ploeg vrijwilligers van het onthaal, de kruidenier en het bestuur maakten we er een prachtig feest van.









2. Teledienst wordt vzw De knoop

2.4 Verkoop gebouw Oude Kaai 11

Na het ombouwen van het open onthaal in 2022, werd ook een belangrijke knoop doorgehakt wat betreft het oude gebouw op Oude Kaai 11. Na jarenlang intensief gebruik werd beslist het pand te verkopen.

Het pand –voormalig een kantfabriek en oorspronkelijk met de huisnummers 7, 9 en 11- werd aangekocht in het jaar 1995 en heeft sindsdien vele functies gehad. De gekendste functie is uiteraard die van Kringloopwinkel. Met de aankoop werden de meubelshop die gehuisvest was in de oude gebouwen van De Cooman (waar nu het Sociaal Huis is) en de kledingshop (die op het Kerkplein was) samengebracht onder de noemer van Kringwinkel 't Vierkant. Na heel wat verbouwingswerken en herstelwerken deed Lucia –onze voormalige coördinator- de deuren voor eerste maal open in maart 1996. In 1999 besliste de koepel van kringwinkels dat alle kringwinkels zelfstandige vzw's moesten worden. Daardoor kwamen ze los te staan van Teledienst en zijn personeel die dit al die tijd opengehouden had.

Het gebouw van de kringwinkel was al gedurende ruime tijd veel te klein geworden waardoor een verhuis zich opdroeg. Uiteindelijk vonden ze het gebouw op de Albertlaan. Dit was in het jaar 2016 of 2017. Het gebouw werd nadien verhuurd aan stadslab Kaai die erin verbleven tot 2020.

Aangezien het gebouw zou verkocht worden, kregen stadslab Kaai hun opzeg.

De verkoop was van zeer lange duur en zo konden we na corona de benedenverdieping gebruiken om het sociaal restaurant in onder te brengen. Vanaf juni 2022 werd het sociaal restaurant stopgezet waardoor de ruimte niet meer dagelijks gebruikt werd. Met de huidige verkoop in het vooruitzicht kwam dit ook niet geheel ongelegen.

Het gebouw werd gekocht door het CAW en zal vanaf begin 2024 tijdelijk gebruikt worden als opslagplaats om nadien gesloopt te worden en plek te maken voor een nieuwbouw met onder andere studio's voor mensen die dak- of thuisloos zijn.

Wij zijn heel tevreden met de toekomstige buur, tevens een partner van vzw De knoop. Samen hopen we nog meer mensen met een bepaalde kwetsbaarheid te helpen in Ninove.



3. Vrijwilligerswerking



Vrijwilligerswerk vanuit presentie

Vrijwilligerswerk heeft een centrale plek in vzw De knoop. Zonder de grote groep vrijwilligers die elke dag samen met ons hun schouders zetten onder de uitbouw van onze werkingen, zouden wij niet kunnen (en eigenlijk ook niet willen) bestaan. De vrijwillige handen zijn ongetwijfeld een grote meerwaarde voor een vereniging als de onze.

We hebben daarnaast ook extra aandacht voor toeleiding van mensen in armoede tot vrijwilligerswerk. Dit impliceert dat we voortdurend zoeken naar manieren hoe mensen in armoede zich het beste kunnen ontplooiën in de organisatie. We houden niet alleen rekening met kwetsuren, maar kijken vooral naar competenties en krachten. Krachtgericht werken moet dan ook in alle projecten centraal staan. Daarnaast is het geven van kansen ook een duidelijke keuze, de kans om fouten te maken en daaruit te leren, de kans om te groeien, de kans om taken op te nemen Onze mensen staan centraal in onze werking. Zij krijgen alle kansen om door te groeien en hun stem te laten horen binnen (en buiten) de werking. We zijn er niet alleen voor hen, maar met hen en door hen.

Om deze visie blijvend te bewaken en verder te implementeren binnen vzw De knoop willen we werken met een kader voor het vrijwilligersbeleid.

We kiezen bewust voor een zo divers mogelijke sociale mix. Mensen met totaal verschillende achtergronden en capaciteiten kunnen zo met elkaar verbinding maken en elkaar versterken. We proberen zo in de werking een inspirerend praktijkvoorbeeld te zijn van wat diversiteit kan betekenen binnen een maatschappij. Dat dit evident is, beweren we evenwel niet. Het gaat met vallen en opstaan en is zeker één van de belangrijkste uitdagingen voor onze organisatie.

“Het geeft een goed gevoel en ik voel me voldaan als ik vrijwilligerswerk heb gedaan in het winkeltje. We spelen als vrijwilligers zo goed in op elkaar en ik voel me nuttig naar de cliënteel. Maar het is op maat van wat ik zelf ook kan dragen, die kansen krijg je op een gewone job niet”

“Ik ben heel open en tracht altijd iedereen welkom te het heten ik vind dat belangrijk dat iedereen de kans krijgt.”



3. Vrijwilligerswerking



Groeien bloeien als vrijwilliger

Het afgelopen jaar hebben we verder gebouwd op de basis van het nieuw kader voor vrijwilligerswerk binnen de vereniging. De grote lijnen van dat nieuw kader werden in 2022 al uitgetekend. Nu werken we aan de invulling daarvan.

We hebben blijvend ingezet op een inclusief beleid. Zowel vrijwilligers in kwetsbare situaties als niet kwetsbare vrijwilligers vinden hier een plek en daarbij ook de mogelijkheid om voldoening te halen uit hun inzet. Dit houdt ook in dat we regelmatig botsen op bepaalde uitdagingen. Het draaiende houden van een onze basishulpverlening zoals de werking van de sociale kruidenier en het open onthaal is daar één van. Daarom is het van essentieel belang om een gebalanceerde mix te zoeken en te bewaren van kwetsbare vrijwilligers en niet kwetsbare vrijwilligers. We hebben een minimumaantal helpende handen nodig waarop we steeds kunnen rekenen zodat er voldoende ruimte en tijd is om vrijwilligers met een bepaalde kwetsbaarheid een plek binnen onze vereniging te bieden, maar ook de tijd kunnen vrijmaken om hen te ondersteunen waar en wanneer dat nodig is.

Bij vzw De knoop krijgt iedereen de kans om te leren, te groeien en zich te ontplooiën binnen zijn of haar capaciteiten. We proberen evenwel persoonlijke ontwikkeling zoveel mogelijk te stimuleren.

“Ik voel me hier goed en ik word hier goed ontvangen en ik kom met iedereen overeen”

Vrijwilligers vinden op verschillende manieren hun weg naar onze vereniging. Ofwel kennen ze iemand die hier reeds werkt of heeft gewerkt als vrijwilliger, komen ze hier als bezoeker en willen ze meer betekenen voor de organisatie of zagen ze een oproep via Facebook of andere sociale media. Daarnaast hebben we ook een goeie samenwerking met de stad en leiden zij op regelmatige basis mensen toe die op zoek zijn naar een eerste stad naar activering. Dit kan gaan over mensen die na een zware periode op een laagdrempelige manier terug willen wennen aan een bepaald werkritme, anderstaligen die na de taallessen een handje komen toesteken en daarmee Nederlands oefenen met bezoekers en vrijwilligers,.... Dit zijn stuk voor stuk waardevolle samenwerkingen waaruit iedereen iets kan leren. Er wordt samen gekeken naar de mogelijkheden en competenties van de mensen en wat er mogelijk is binnen onze vereniging. Op deze manier willen we een menselijke organisatie zijn en blijven, een vereniging op maat van haar mensen. Want uiteindelijk doen we het voor hen én voor elkaar, tezamen.



4. Het open onthaal

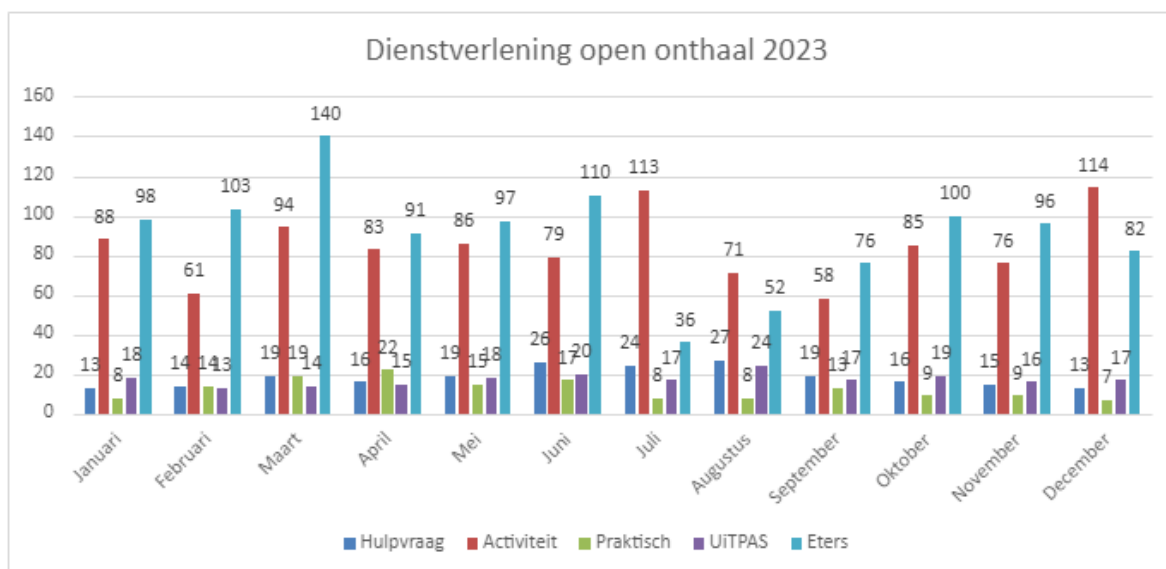


In het open onthaal staat de deur altijd open. Iedereen is welkom op maandag, dinsdag en vrijdag om een tasje koffie of thee te drinken. Het is een plek om elkaar te ontmoeten, te praten, te luisteren. 's Middags kan er ook een maaltijd genuttigd worden. Het open onthaal is ook een plaats voor hulpverlening, doorverwijzing en praktische hulp. Bezoekers worden ook toegeleid naar de groepswerking.

Individuele hulpverlening:

- hulp bij administratie
- hulp bij aanvragen (oa Uit-pas, kaart sociale kruidenier)
- Doorverwijzing
- Aanbod begeleiding CAW

Praktische hulp bestaat onder ander uit:



"Ik ben dakloos daarom kom ik hier om te douchen, maar ook word ik hier gestimuleerd om me aan het werk te zetten en mijn fouten in te zien. Zonder Teledienst dwaal ik rond, heb ik een probleem met hygiëne en heb ik geen structuur, is alles chaos. Hier op regelmatige basis binnen komen om je te verwarmen en samen te eten en te babbelen geeft me rust"

4. Het open onthaal



Tendensen 2023

Vanaf de zomer merkten we een terugval in bezoekersaantal en dit over de gehele werking van het open onthaal, zowel bij het aantal eters als bezoekers met een hulpvraag.

Deels valt dit te verklaren door de schoolvakantie waardoor bezoekers met kinderen niet langs (kunnen) komen en door bezoekers die zelf op vakantie zijn.

In juli hadden we nog een Tweedehandsbeurs georganiseerd waar heel wat mensen op af gekomen zijn. Deze beurs was de eerste keer enkel toegankelijk voor bezoekers van de sociale kruidenier, nadien hebben we deze opengesteld voor het ruimere publiek.

Vanaf oktober neemt het aantal bezoekers terug toe waardoor ook het aantal hulpvragen en aanvragen voor UiTPAS in stijgende lijn zitten. De eerste schoolfacturen stromen binnen en de scholen sturen zelf mogelijke rechthebbenden door naar onze vereniging.



Praktische werking Ontmoeting en activiteiten

In september 2022 zijn we gestart met de nieuwe werking van onze vereniging. Het praatcafé werd een open onthaal dat verschillende diensten aanbiedt. Mensen kunnen er terecht voor een gesprek, praktische hulp (douchen, was doen, documenten afdrukken/kopiëren,...), met een hulpvraag (aanwezigheid medewerker mobiel team volwassenenonthaal vanuit CAW), ontmoeting (via groepswerking en gezamenlijke lunch),... .

We merkten dat meer en meer mensen hun weg vonden naar ons open onthaal.

Het afgelopen jaar zat vol evenementen deze hebben ervoor gezorgd dat onze bezoekers en het nieuwe team hechter werden en er ondertussen een hele mooie band is ontstaan. Vzw De knoop wordt meer en meer hun thuis, een plek waar zij het woord mogen nemen en inspraak hebben.





4. Het open onthaal



Naast de losse evenementen hebben we ook terugkerende activiteiten zoals het herstelatelier. Het doel hiervan is om kleding die nog te goed is om weg te gooien te herstellen. Een aantal vrijwilligers nemen deze taak op zich en repareren ritsen, stikken naden om,...; noem maar op. Indien er geen herstelwerk is, houden we ons creatief bezig en maken we bijvoorbeeld een paasmandje, haken we vlagjes om onze stand tijdens NinoMundo op te vrolijken of maken we decoratie om te verkopen tijdens de kerstmarkt van Pollare.

Koffie met cookies

In september zijn we ook gestart met het uitwerken van een digitaal aanbod in de vorm van Koffie met Cookies. Dit is een samenwerking met Avansa en Digibanken waarbij professionele lesgevers samen met de deelnemers aan de slag gaan met bijvoorbeeld de lens van de smartphone. De ene vraag gaat naadloos over in de andere waardoor de digitale skills van de deelnemers aangescherpt worden, en dit alles op een laagdrempelig niveau. Voor het cookies-luik van deze cursus mogen we iedere maand rekenen op de steun van L'atelier du Pain.



Vernieuwde werking

De vernieuwde werking van het open onthaal heeft ons veel leermomenten bezorgd. Door outreachend te werken, op verschillende vlakken, vinden steeds meer mensen de weg naar De knoop. Dit kunnen we uiteraard enkel toejuichen! De drempel om binnen te stappen wordt steeds lager. Deze evolutie brengt wel wat praktische vraagstukken met zich mee. In het najaar van 2023 konden we rekenen op Evelyn, stagiaire maatschappelijk werk, om mee het onthaal te doen. We moesten vaststellen dat het voor ons erg moeilijk is om tijdens de activiteiten ook open te zijn voor mensen met hulpvragen zeker omdat deze vragen stijgend zijn. Om door te stromen naar ons open onthaal, de groepswerking en de activiteiten zouden we meer tijd moeten kunnen vrijmaken tijdens de openingsuren. Daarom zijn we dringend op zoek naar extra vrijwilligers die het onthaal kunnen openhouden tijdens activiteiten.



5. Groepswerking



5.1 Beleidsparticipatie

5.1.1 Thema Werk

Al enkele jaren kiezen we ervoor om de themawerking te koppelen aan het jaarthema van 17/10 van het Netwerk tegen Armoede. We werken in de themagroep dan een heel jaar samen naar de actie in oktober die de kroon is op ons werk. Met deze actie willen we dan onze stem samen extra luid laten klinken naar het lokale bestuur toe, maar ook naar hogere beleidsorganen.

Werkomlegging

In 2023 verkenden we via letterlijke en figuurlijke werkomleggingen het domein 'werk'. Bij vzw De knoop sloegen we de handen in elkaar met Werklift en polsten we bij onze doelgroep wat werk betekent en vooral wat niet kunnen werken betekent. Het engagement bij onze vaste groep is torenhoog, en vertaalt zich via vrijwilligerswerk. De barrières om te werken werden onder de loep genomen en we goten de drie meest voorkomende redenen in een lied. Werken lukt bij onze ondervraagden het vaakst niet door fysieke of psychische problemen of door de onmogelijke combinatie met zorgen voor gezin en familie. Via vrijwilligerswerk kan iedereen dan toch op zijn of haar maat en tempo sociale contacten onderhouden, vast engagement opnemen, structuur brengen in de dag en voldoening krijgen uit werk. We maakten samen met de groep een lied over deze drie belangrijkste drempels op de tonen van 'Daar is de lente'. We werkten zo toe naar de actie van de dag van het verzet tegen armoede (zie verder).



Verloop traject werk

- Begin 2023 - Keuze voor thema 'werk' & verschillende brainstormsessies in schoot van themagroep.
- 14/02/2023 - inspiratie dag traject werk NTA – kennismaking methodiek werkomlegging
- Maart en april - werkbabbels met de focus op vrijwilligerswerk (binnen en buiten vzw De knoop). Wat is vrijwilligerswerk, wat is de bestaande regelgeving, is een vrijwilligersvergoeding wenselijk, wie wil zich engageren binnen onze vzw? Dit zijn maar enkele van de vragen die aan bod kwamen.
- Mei en juni - werkomlegging wordt ingevuld door verschillende mensen van vzw De knoop, maar ook bij werklift worden de ervaringen verzameld.
- Juli- zomerstop en opstart Astrid als nieuwe groepswerker. We zitten samen met Dominique Willaert voor een eerste kennismaking. We toetsen af wat er mogelijk is om aan te sluiten op de boekvoorstelling.
- Augustus - we kiezen een lied en schrijven de tekst. In de loop van de bijeenkomsten wordt deze hier en daar nog wat bijgeschaafd tot ze helemaal op punt staat en iedereen zich kan vinden in de inhoud.





5. Groepswerking



- September:
 - het lied wordt samen met de groep veelvuldig geoefend. Niet enkel tijdens de beleidsgroep, maar ook op vrije momenten worden in het open onthaal de stembanden gesmeerd. Dit is ook telkens de aanleiding voor mensen om hun persoonlijke ervaringen en verhalen te delen met de groep.
 - Op 12/09 trekken we met enkele mensen naar de overleggroep werk van het Netwerk in Brussel. We bespreken er voornamelijk welke rol de nieuwe vdab zou moeten opnemen om tegemoet te komen aan meest kwetsbare personen op de arbeidsmarkt.
 - We gaan op 22/09 ook al eens samen naar de boekvoorstelling in de Werf in Aalst om inspiratie op te doen.



- Oktober:
 - Twee van onze ervaringsdeskundigen worden klaargestoomd om hun getuigenis te brengen op de voorstelling in de Plomblom. We maken hiervoor onder andere gebruik van de getuigenissen die het NTA verzamelde in andere verenigingen en kunnen terugvallen op verhalen die tijdens de informele momenten aan tafel aan de oppervlakte kwamen.
 - We oefenen het lied nu ook met een lokale muziekvereniging die graag haar schouders mee onder ons project zet. De ticketverkoop voor de boekvoorstelling inde Plomblom loopt als een trein en de avond zelf zit de zaal afgeladen vol. Er zijn ook enkele Ninoofse schepenen aanwezig en ook de burgemeester zit in de zaal. We krijgen zeer veel positieve reacties.
 - Op dinsdag 17/10 doen we nog een actie op de markt waar we onze dromen als Ninoofse verenigingen die betrokken zijn bij het thema armoede wereldkundig maken. Dit sluit minder aan bij het thema werk.





5. Groepswerking



Het lied: 'ik wil graag werken'

Aan de hand van een peiling tijdens de themagroep, kwamen we uit op drie belangrijke drempels om te gaan werken. Deze verwerkten we in een lied. Het betreft psychisch lijden, fysieke beperking en zorg voor het gezin.

Mijn hoofd kan niet werken,
De druk was te groot.
Alleen maar presteren,
En mijn hartje bezeren.
Ik wens een plek, waar
ik veilig kan werken, en
de bazen me respecteren.

Mijn lijf kan niet werken,
Het wil niet meer mee.
Dan zit ik maar thuis,
Voel 'k me daar ontevree.
Kon ik maar blijven,
Doen wat wél lukt
Ook al is 't maar een uur of twee.

Ik kan niet werken
Want mijn kind kan niet mee
Dan voel ik me eenzaam,
als ik niet alleen ben.
'k Wil kunnen betalen,
Opvang dicht bij mijn huis
En na het werk mijn kind ophalen.



'Vrijwilligerswerk doet iets met de mens. Ik zit al heel lang bij vzw De knoop en ik blijf nog altijd komen omdat je zoveel terugkrijgt van de mensen. Ik ben gestart aan het onthaal van de sociale kruidenier en gewoon een tas koffie was voor de mensen een goudklomp. Het hoeft niet altijd te gaan over iets geven, gewoon al luisteren naar de mensen doet deugd.'

'Een kort gesprek kan heel veel doen. Zo iets kleins en stom geeft veel voldoening en de mensen waarderen je. Je geeft iets aan de mensen en je krijgt er waardering voor in de plaats, dit vind ik het leuke eraan.'

'Ik hou van vrijwilligerswerk. Ik hou van het contact met de mensen en het geeft me voldoening. Ik vind vrijwilligerswerk heel belangrijk en ik vind dat de mensen dit niet serieus genoeg nemen.'



5. Groepswerking



We zullen, verschillend van het duurzame woonoverleg, rond werk geen verder structureel overleg inbouwen. Sowieso is het wel één van de speerpunten binnen de themawerking van 2024: 'Wat als ik burgemeester was?'. Het thema werk wordt opgenomen in het memorandum.



5.1.2 Thema wonen

Na het intensieve traject rond wonen in 2022 en de zichtbare actie met het tentenkamp aan de stadsdiensten van Ninove, ontstond er in 2023 een duurzaam woonoverleg met de regionale partners. Hierin zetelen, behalve vzw De knoop, onder andere ook de diensten huisvesting, wonen en leefmilieu van Stad Ninove, Schepen Cosijns, Solva, Saamo, Armoede Netwerk Ninove en Uit de Marge. Momenteel leggen we de laatste hand aan een overzichtelijk document waarin opgelijst wordt waar je met je vragen en problemen betreffende huren en/of bezitten van een woning terecht kan.

Ook de diensten die werken rond energie(facturen) worden handig in kaart gebracht. Bij vzw De knoop zal ook al deze informatie gebundeld worden in een map die ter inzage zal liggen in het open onthaal. Daarnaast zoeken we ook structurele oplossingen voor het groeiende aantal daklozen op Ninoofs grondgebied en verkennen de mogelijkheden van een coalitie met de omliggende gemeenten. We wegen ook de voor- en de nadelen van het al dan niet verplichten van een conformiteitsattest. Ook in 2024 blijft dit woonoverleg verder bestaan.





5. Groepswerking



5.1.3 Thema

'wat als ik burgemeester was'

Eind 2023 werd de eerste steen gelegd van het nieuwe traject richting 17/10/2024. Aangezien we een zeer belangrijk verkiezingsjaar tegemoet gaan, zetten we in 2024 in op het feit dat iedere stem telt. Alle levensdomeinen komen ook aan bod bij het ontwerpen van een memorandum.

"Ik hoop door zaken door te lichten en te bespreken met mensen van het beleid dat we zaken zouden kunnen veranderen maar ik twijfel daar soms wel over of dat het mogelijk is. Ik moet wel mijn geduld trainen"

"Ik weet van waar ik kom en ik vind het belangrijk om mijn stem te laten horen voor zij die nog diep zitten. Want ik weet wat de ander meemaakt. Dan voel ik me nuttig."







5. Groepswerking



5.2 Dag van Verzet tegen Armoede 17/10

In 2023 viel onze grote actie net iets vroeger. Op vrijdag 13 oktober 2023 sloten we aan bij de boekvoorstelling van Dominique Willaert in CC De Plomblom. Die avond werd het boek 'Niet alles, maar veel begint bij luisteren' voorgesteld aan het grote publiek. Naast het lied, brachten enkele van onze mensen ook een pakkende getuigenis over werk voor een overvolle zaal.

Het Armoede Netwerk Ninove, vzw De knoop, Avansa Vlaamse Ardennen- Dender, Habbekrats, de stad Ninove en tal van andere partners sloegen de handen in elkaar om een bijzondere avondvoorstelling met verhalen uit het boek, getuigenissen van mensen in armoede en de dromen en hoop voor de toekomst van jongeren op het podium onder de aandacht te brengen. In de foyer voorzagen we bij een drankje aansluitend ook een infomarkt en was iedereen beschikbaar om de dialoog aan te gaan. Uit deze samenwerking met Dominique groeit ook een duurzame Denderdialoog met alle sociale partners uit de streek en geïnteresseerde en geëngageerde buurtbewoners.



Omdat we op een been niet kunnen staan wilden we naast de voorstelling in de Plomblom ook op 17/10 naar buiten komen met alle partners van het Armoede Netwerk Ninove.

Op dinsdag 17 oktober trokken we samen met onze partnerorganisaties naar de markt. We deelden flyers uit waar onze dromen voor Ninove op geformuleerd werden. Marktgangers konden een symbolische witte knoop aan ons touw hangen als steun voor mensen in armoede. We telden op het einde maar liefst 200 knopen!



De dromen van alle partners voor Ninove

17 oktober
Werelddag van verzet tegen armoede en sociale uitsluiting.

Wij slaan de handen in elkaar om het positieve te verbinden en te bouwen aan onze samenleving.
 Wij durven te dromen ...

foto: Van Londersele Peter

Werkomlegging

netwerk tegen armoede

armoede **netwerk** ninove



draamt ervan om de stem van mensen in armoede luider te laten klinken via het beleid op de verschillende levensdomeinen. En, om samen structurele oplossingen te realiseren op vlak van wonen, werk, cultuur en onderwijs. Alleen zo kunnen we komen tot een volwaardige participatie.



draamt van een stad vol kansen, waar elke inwoner een menswaardig leven kan leiden en de sociale dienstverlening krijgt waar men recht op heeft.

Autonoom wonen- Levenslust vzw

draamt ervan om elke kwetsbare jongere een kans te geven op eigen benen te leren staan in deze complexe maatschappij.



draamt ervan om alle kinderen en jongeren projecten te kunnen aanbieden op basis van een evenwichtige mix van ontmoeten, verwonderen en verbinden.



draamt ervan dat elk kind in Ninove kansrijk kan opgroeien.



SAAMO

draamt ervan dat we elkaar meer dan alleen als stadsgenoot zien, maar ook als partner. Dat we samen uitsluiting aanpakken.



draamt om met betaalbaar wonen voor iedereen een dam te vormen tegen armoede.



wil de krachten met organisaties bundelen om samen de gezondheidskloof te verkleinen met als winst gezonde mensen in een gezonde omgeving.



draamt van een rechtvaardige samenleving die de positie versterkt voor kwetsbare kinderen en jongeren en opkomt voor de rechten van elk kind en elke jongere.

Wij zijn er immers van overtuigd dat we niet enkel in dezelfde stad wonen maar ook dat we veel normen, waarden, verlangens en dromen met elkaar delen.







5. Groepswerking



5.3 Activiteitenclub

In 2023 was de optiek om via de activiteitenclub bottom-up te werken rond cultuur en vrije tijd

- laagdrempelige toeleiding naar het cultuur- en vrije-tijdsaanbod in Ninove en ruimer
- mensen inspraak geven & in dialoog gaan met het beleid
- in kaart brengen v/d drempels
- samen uitdenken, plannen en in goede banen leiden van een brede waaier aan activiteiten (v/h prille denkproces tot de praktische uitvoering).

De activiteitenclub zou tweewekelijks samenkomen om activiteiten te plannen en te organiseren. Door de personeelwissels is dit niet tot zijn recht gekomen. De groep viel in de zomer voor een stuk uit elkaar. Het was op dat moment zeker niet mogelijk om deze nieuwe werkvorm te introduceren. Er werd sowieso een aanbod verwacht vanuit De knoop. Uitstappen vonden wel al plaats in dialoog. Zo werd er veel gewandeld, werkten we mee aan het zwerfvuiljagen en gingen we naar enkele concerten.



In 2024 wordt er nog meer ingezet op het stimuleren van de mensen om op eigen initiatief en zonder begeleiding door de groepswerker op uitstap te gaan en elkaar te ontmoeten. Om aan de andere vooropgestelde doelen te voldoen, zetten we opnieuw in op een rap op stap kantoor. We bekijken ook op welke manier we bij het Netwerk tegen Armoede meer aanwezig kunnen zijn bij de werkgroep vrijetijdsparticipatie. Met een rap op stap kantoor met vaste vrijwilligers kunnen we een duurzame oplossing bieden om laagdrempelig te werken aan vrijetijdsbesteding, zowel binnen de groep als voor losse bezoekers (bijvoorbeeld van de sociale kruidenier).







5. Groepswerking



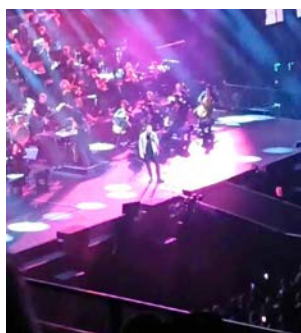
5.4 Uitstappen en activiteiten activiteitenclub

- Wandelingen:
 - Wandeling Woestijn
 - Natuurwandelingen regio Ninove
 - Wandeling stad Ninove, Aalst, Geraardsbergen
 - Wortelwandeling
 - Herfstwandeling Neigembos met een gids van Natuurpunt
- Zwerfvuiljagen in de buurt
- Fietstocht: de molens van Ninove
- Camionette cup ism G-sport Vlaanderen
- Concerten:
 - Parkconcerten Ninove
 - Boterhammen in het park
 - Night of the proms
 - Zelfstandig ging de groep ook naar concerten samen met Steven Persijn
- Deelname aan verschillende quizen in Ninove en eigen quizen in het open onthaal
- Spelnamiddagen voor het hele gezin
- Filmvoorstellingen met vooraf samen gemaakte (gezonde) hapjes
- Crea – atelier (evolueert tot naai- en herstelatelier op maandag)
 - Theelichthouder
 - Vriendschapsbandjes
 - Portefeuille maken

- Moederdag pot
- Kerstdecoratie maken
- Deo maken
- Cadeau vaderdag
- Workshop door Ferm



- Dromenvanger
 - Lintjeswerk
 - Vlagjes maken
 - Zeefdrukken
- theatermonoloog "De Kansendans" in Mere, naar het boek, geïnspireerd op levensverhaal Caro Bridts
- Uitstap met NTA naar Planckendael
- Line-Dance lessenreeks door vrijwilliger Robert
- Picknick in het stadspark
- Voeding:
 - Brandnetelpesto
 - Falafel en couscous maken
 - Confituur en siroop maken
 - Mocktails maken
 - Ovenschotels (najaar 2023 maandelijks leren koken met restjes)
 - Rijstpap maken
- Tentoonstelling Bezet Ninove (Klatteringen)
- Koffie en cookies isw Digipunt Ninove (zie verder)
- Smaken van de wereld, kennismaking met Oekraïense keuken





6. Vorming



6.1 Externe Vorming

Als vereniging geven we regelmatig vorming over armoede en sociale uitsluiting. Vorming en sensibilisering is één van de zes criteria waar we als vereniging waar armen het woord nemen aan werken. Dit jaar vonden er nog enkele klasbezoeken plaats. Er was geen lange termijn visie op vlak van vormingen, we werkten af wat op de planning stond. In 2024 willen we onze focus verleggen van klasbezoeken naar het vormen van leerkrachten en zorgverleners en meer onze werking bekend maken binnen ons eigen netwerk.

Welzijnswandeling: Voor twee groepen van 10 de leerlingbegeleiders en GOK-leerkrachten (gelijke-onderwijskansen) van het secundair onderwijs stelden we onze werking voor en het belang van toeleiding naar ons en naar Uitpas

Schoolbezoeken:

- In het open onthaal lichten we toe wat **armoede** met gebruik van enkele methodieken (oa bol wol, getuigenis MIA, powerpoint, tekstballonnen)
- **de sociale kruidenier:** rondleiding en een inlevingsspel waarin elke leerling een budget krijgt en een boodschappenlijst. Er wordt gewerkt met de prijslijst van de sociale kruidenier en de originele winkelprijs.
- **de sociale moestuin:** rondleiding, zaaimomentje en kookworkshop ism enkele vrijwilligers uit de moestuin (zie ook verder)
 - De Lettertuint (5e leerjaar, 19 lln)
 - Hartencollege Ninove (2e leerjaar, 64 lln, verdeeld over 2 bezoeken)
 - klas Atheneum (26 lln) op bezoek i.k.v. projectweek rond armoede: gesprek over armoede(web), gekoppeld aan rondleiding SK



Parners op bezoek:

- Schoonderhage op bezoek 20 dln informeren over TD, met nadruk op onthaalwerking, gekoppeld aan rondleiding SK & SM
- groep LIGO op bezoek 5 dln informeren over TD 2.0, met nadruk op onthaal- en groepswerking, gekoppeld aan rondleiding
- groep MTLZ 15 dln op bezoek korte rondleiding & voorstelling van TD, met focus op de vernieuwde onthaalwerking & groepswerking



6. Vorming



CAW Oost Vlaanderen:

aan 40 hulp-verleners

- Vzw De knoop gaf een inleiding op een inspirerende gesprek van Wim Van Lancker in het thema armoede. Een moment om te verstillen en enkel te luisteren naar een mooi gesprek ikv Zwijgen is geen optie! Wist je dat onderzoekers al veertig jaar op dezelfde armoedecijfers staren? Veertig jaar! Je zou je kunnen afvragen wat voor zin het heeft om nog te proberen er iets aan te doen.

Samana :

- We konden aan zo'n 50 vrijwilligers van Samana (ziekenzorg aan huis) toelichten wat armoede is en wat het aanbod is van vzw De knoop in zaal de Linde in Meerbeke.

"Het werd ons duidelijk dat wij met Samana beter af en toe een andere bril opzetten, om dergelijke signalen echt op te merken, een klankbord zijn, meer aandacht hebben voor de noden die niet altijd zichtbaar zijn en proberen een broodnodige link te zijn naar hulpdiensten, om zo door samenwerking, bewustwording en het wegwerken van drempels te ijveren voor een inclusieve gemeenschap.

We gingen in gesprek vanuit de ervaring van mensen in armoede. Bij iedereen die bij het woord armoede een passend woord kon bedenken werd een bol wol doorgegeven en in een mum van tijd ontstond een enorm spinrag, met woorden als verdriet, angst, isolement, schaamte, drempelvrees, beknotte vrijheid, machteloosheid, uitzichtloos, verkorte levensverwachting, bezorgdheid, ziek worden, afhaken van vrienden en kennissen, geen sociaal vangnet, kwetsbaarheid, uitsluiting..... En zo kreeg armoede, hier zeer aanschouwelijk voorgesteld, plots vele gezichten, niet enkel beperkt tot inkomensarmoede, maar velerlei vormen van sociale armoede



6. Vorming



6.2. Interne vorming

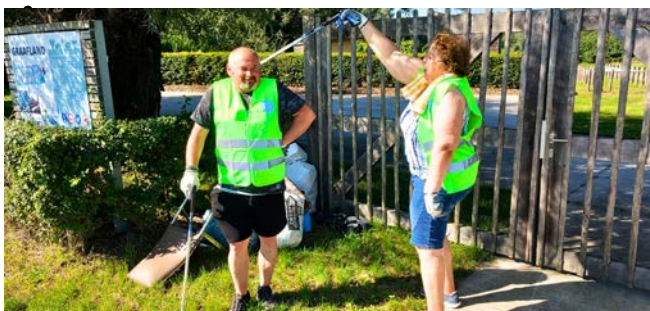
Ook binnen onze eigen werking voorzien we voor bezoekers en de groep op regelmatige basis vormingen.

- Vormingreeks ism Digipunt: Elke inwoner van Ninove kan met al zijn digitale vragen terecht in het Digipunt! Deze vragen kunnen gaan over het gebruik van smartphone, tablet of computer, het inloggen met itsme, tot een online premie aanvragen. Het Digipunt bevindt zich in de ontmoetingsruimte van het Sociaal Huis. Een medewerker van Ligo staat er elke dinsdag en vrijdag paraat om gratis advies en hulp te bieden, van 9 uur tot 10 uur op afspraak of zonder afspraak van 10 uur tot 12 uur. Vanaf september 2023 organiseert Digipunt elke laatste maandag van de maand een workshop in vzw De knoop: **Koffie en cookies**. Ook in de Sociale Kruidenier werden verschillende zitdagen georganiseerd waar iedereen met zijn vragen terecht kon.
- Activiteitenclub:
 - infomoment Too good to go,
 - Baarmoederhalskanker
 - Telenet Essential
 - Zwerfvuilruimen: materiaal en procedures
 - Gezond leren koken met restjes en volgens de seizoenen (maandelijkse ovenschotel)
- Woonbabbel: kennis binnenbrengen in de groep: SVK vs SHM, woonpremies vs woonsubsidies, budgetmeters, energiepremies allerhande,...



“Hier word je niet veroordeeld en mag je alles zeggen en kan ik mezelf zijn. Zo neem ik tijd voor mezelf en deel ik momenten met anderen. En soms vind je ook oplossingen”

“Ik kan hier altijd iets opsteken, het is fijn om onder de mensen te komen”



7. Sociale kruidenier



Tendensen 2023

Over het hele jaar merken we een stabiel aantal bezoekers op maandbasis. Het aantal geldige kaarten daarentegen stijgt maand na maand met een piek in mei. Deze piek valt te verklaren door het invoeren van een verlengde geldigheid van de toegangskarten van 3 maanden naar 6 maanden. Deze wijziging werd ingevoerd vanaf juni waardoor meer aanvragen werden ingediend of overlaptten.

In het algemeen is er een stijging in aanvragen wat toch de noodzaak van de sociale kruidenier benadrukt. Toch zijn er heel wat rechthebbenden die na toekenning niet langskomen. We willen in 2024 de niet opgehaalde kaarten beter opvolgen en de rechthebbenden contacteren, via onze eigen werking of via de maatschappelijk assistenten, om na te gaan waarom ze geen gebruik maken van de sociale kruidenier.

Vanaf april 2024 plannen we de opstart van het nieuwe kassasysteem Social Shop waardoor we korter op de bal kunnen spelen en de niet opgehaalde kaarten sneller gedetecteerd kunnen worden.

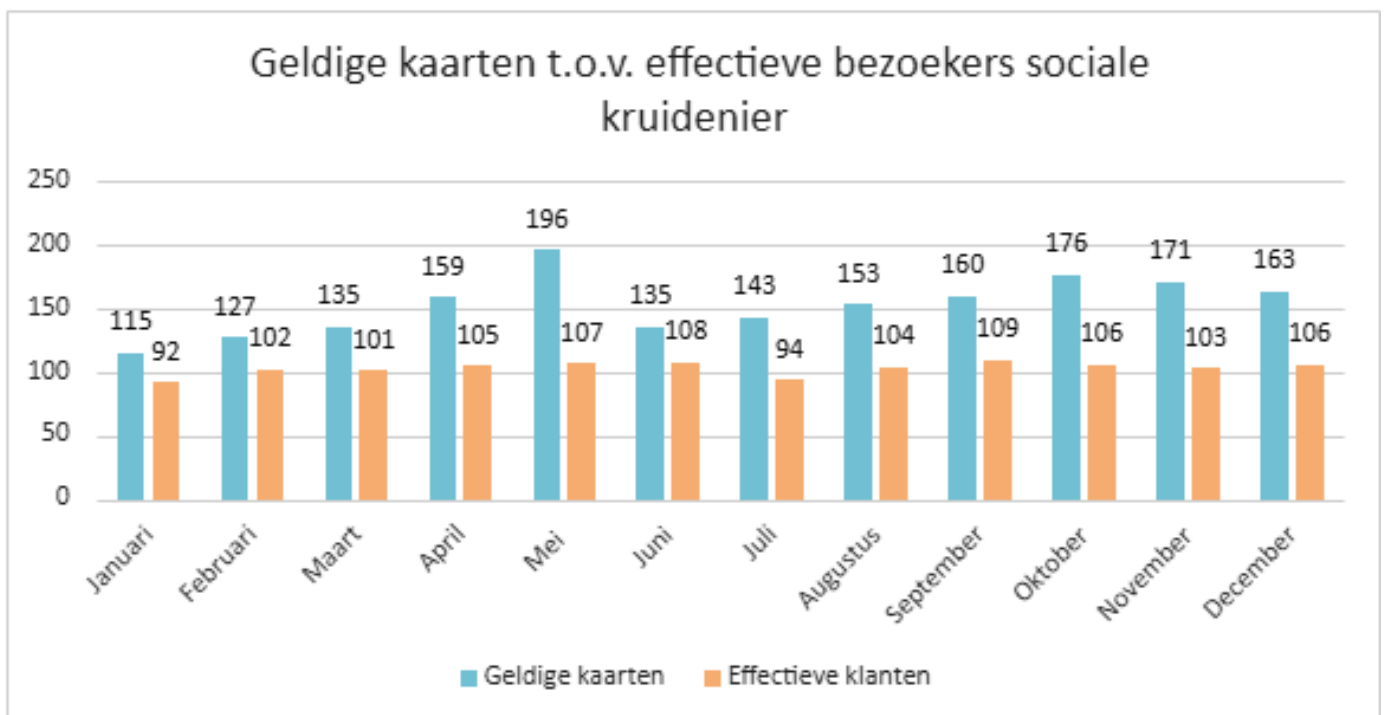
Daarnaast zien we sinds mei 2022 tot december 2022 72 gezinnen helpen of hebben geholpen uit Oekraïne. Dit verklaart de grote stijging in klanten.

In 2023 zijn we ook gestoten op een werkbare limiet qua aantal bezoekers. Wekelijks kunnen we 80 à 85 individuele gezinnen ondersteunen. Dit is tevens het maximum waardoor we meer rechthebbenden op termijn zullen moeten weigeren of een tijdelijke stop invoeren indien we niet kunnen rekenen op extra fondsen om dit financieel te kunnen dragen.

Stijging van de klanten bezoeken met bijna 1000 bezoeken op jaar basis

Kwartaal 1	509
Kwartaal 2	671
Kwartaal 3	824
Kwartaal 4	820
Totaal 2022	2824

Kwartaal 1	885
Kwartaal 2	961
Kwartaal 3	939
Kwartaal 4	978
Totaal 2023	3763



7. Sociale kruidenier



Daarnaast laat ook de beschikbare ruimte in De Mallaard het niet toe om meer producten te stockeren en aan te bieden waardoor een oplossing voor het stijgend aantal bezoekers (ten opzichte van 2022) zich opdringt.

Praktische werking

We mogen rekenen op heel wat steun van de lokale supermarkten en verschillende donaties vanuit de productie zoals Olympia, Remitrans, La Lorraine, L'atelier du Pain,.... Dit maakt dat onze koelkasten en diepvriezers doorgaans goed gevuld zijn. Jammer genoeg ontvangen we ook wekelijks producten die niet meer geschikt zijn om uit te delen. Dit gaat dan voornamelijk over verse producten zoals groenten en fruit (al dan niet voorverpakt). Ook ontvangen we wekelijks een (te) groot aanbod aan broden, stokbroden en ontbijtkoeken die we niet kwijtraken waardoor we zelf ook met een structureel voedseloverschot kampen, en dit op wekelijkse basis.

In 2024 moeten we ons voornamelijk afvragen waar onze focus ligt. Het verwerken van voedseloverschotten of het helpen van mensen in armoede op structurele basis met een degelijk en kwalitatief aanbod.



8. Sociale moestuin



In onze sociale moestuin kunnen mensen samen groenten telen op een ecologische manier. Iedereen draagt zijn steentje bij volgens zijn mogelijkheden.

Het samen zijn en ervaringen delen is hier minstens even belangrijk als het tuinieren zelf. Mensen kunnen hier tot rust komen, gelijkgezinden ontmoeten en zo terug aansluiting vinden met de samenleving. De oogst is voor de tuiniers en de sociale kruidenier.

Sociale moestuin Ninove

Begin februari 2023 startten we met de aanleg van het nieuwe tuintje aan het station en dienden we het project 'Groenten voor iedereen' in.

Er werd 10 m³ compost geleverd, waarmee de nieuwe moestuinbakken achter het CAW gebouw werden gevuld en het gras tussen de bakken werd opnieuw ingezaaid.

In de nieuwe tuin aan het Papewegje werden onderhoudsvriendelijke groenten gezet, zodat er met een vaak kleinere groep mensen vooral kon gefocust worden op de tuin aan de Oude Kaai en er ook genoeg ruimte was om te praten met elkaar.

De mogelijkheid werd bekeken om een volkstuintje te gebruiken. Dit biedt meer zekerheid en er is ook een tuinhuis en materiaal aanwezig. Dit stukje grond zullen we vanaf 2024 bewerken.

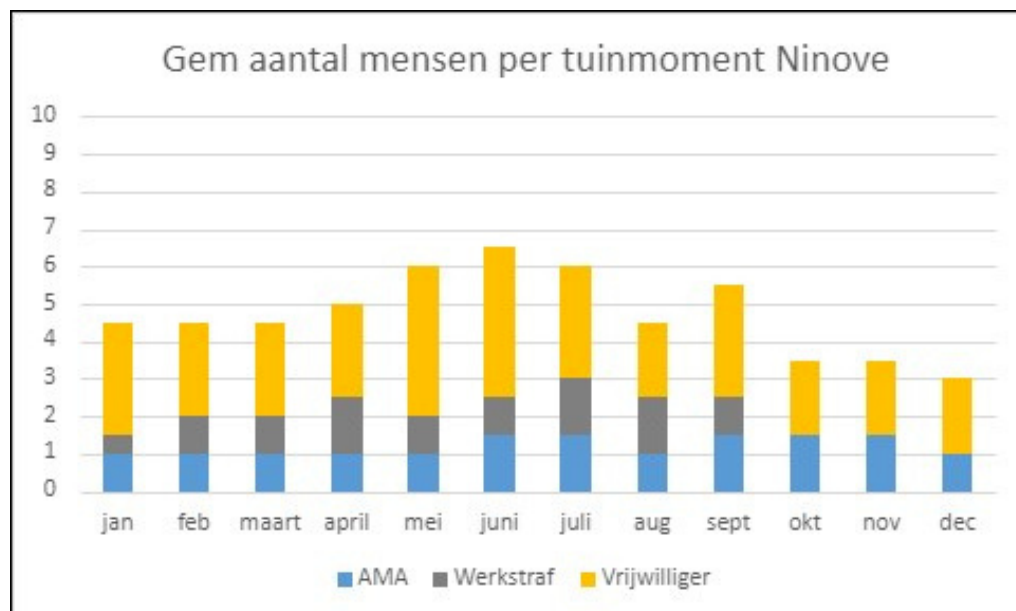
In Ninove werkten in 2023 in totaal 8 AMA's, 3 werkstraffers en 7 vrijwilligers mee in de moestuin.

Per maand waren er gemiddeld 3 AMA's, 1 werkstraffer en 5 vrijwilligers ingeschreven. Het gemiddelde aanwezigen per tuinmoment wordt weergegeven in de grafiek.

Vanaf juni plukten we de prachtige vruchten van onze vele inspanningen en geduld.

De groenten werden omgetoverd tot heerlijke cocktails voor Ninomundo, vergezelden de tuiniers mee naar huis, belandden in een heerlijk gerecht in De knoop of vertoefden eventjes in onze frigo in de Sociale Kruidenier tot ze daar met open armen werden meegenomen.

Deze extra frigo en een wijziging van het tuinmoment naar donderdag, zorgen ervoor dat de doorstroom van groenten naar de Sociale kruidenier gemakkelijker verloopt.





8. Sociale moestuin



Proeven van de tuin

In de herfst mochten we een aantal klasjes verwelkomen.

De kinderen van de Lettertuintuin en het Hartencollege kwamen vol enthousiasme op ontdekking in onze sociale moestuin. Ze zochten de juiste groenten en bloemen die op de afbeeldingen stonden, maakten daarmee een lekker omeletje klaar en zaaiden peterselie in een potje. De klasjes die in de late herfst langskwamen, harkten compost tussen de spruitjes en mochten zaadjes van stinkertjes en zonnebloemen schonen, verpakken en meenemen naar huis. De kinderen konden letterlijk proeven van de tuin en dat vonden ze super! Er kwamen in totaal 70 kinderen langs in de tuin.



De vrijwilligers van de moestuin zorgden voor de nodige begeleiding. Ervaringen mogen delen en een stukje verantwoordelijkheid opnemen, gaf hun veel voldoening. Het was voor alle partijen een succes en zeker voor herhaling vatbaar.



Er kwam ook een klas op bezoek van Ligo om kennis te maken met onze tuin en eventjes samen de handen uit de mouwen te steken. Ze genoten ervan en keken al uit naar een volgend bezoek.

Tijdens ons straatfeest waren er rondleidingen in de moestuin en we promoveerden het project 'Groenten voor iedereen'. We gingen flyeren en beschilderden een paneel om het project onder de aandacht te brengen. Het delen van onze verwezenlijkingen met de buitenwereld werkt heel motiverend. Het helpt de deelnemers verder groeien en het zorgt voor meer verbinding binnen de moestuingroep.





8. Sociale moestuin



Groenten voor iedereen!

Ons doel werd bereikt, het project 'Groenten voor iedereen' bracht meer dan 10.000 euro op. Hiermee zullen we de infrastructuur voor de extra tuin bekostigen en de bezoekers van de sociale kruidenier laten proeven van seizoensgroenten, waarvoor we samenwerken met lokale boeren.

Begin 2024 werd ook een aanvraag ingediend voor de projectoproep Armoedefonds van de Koning Boudewijnstichting. Dit project werd ook goedgekeurd met een financiële steun van 10.000 euro. Om meer outreachend te kunnen werken en onze werking bekend te maken bij mensen in de wijken



8. Sociale moestuin



Sociale moestuin Geraardsbergen

De moestuin in Geraardsbergen kende een magere start, maar in de loop van het jaar was er een grote stijging in het aantal deelnemers.

Er namen in totaal 4 mensen deel aan het klim-op traject, 16 mensen namen deel aan het leertraject en 1 iemand kwam op vrijwillige basis naar de tuin.

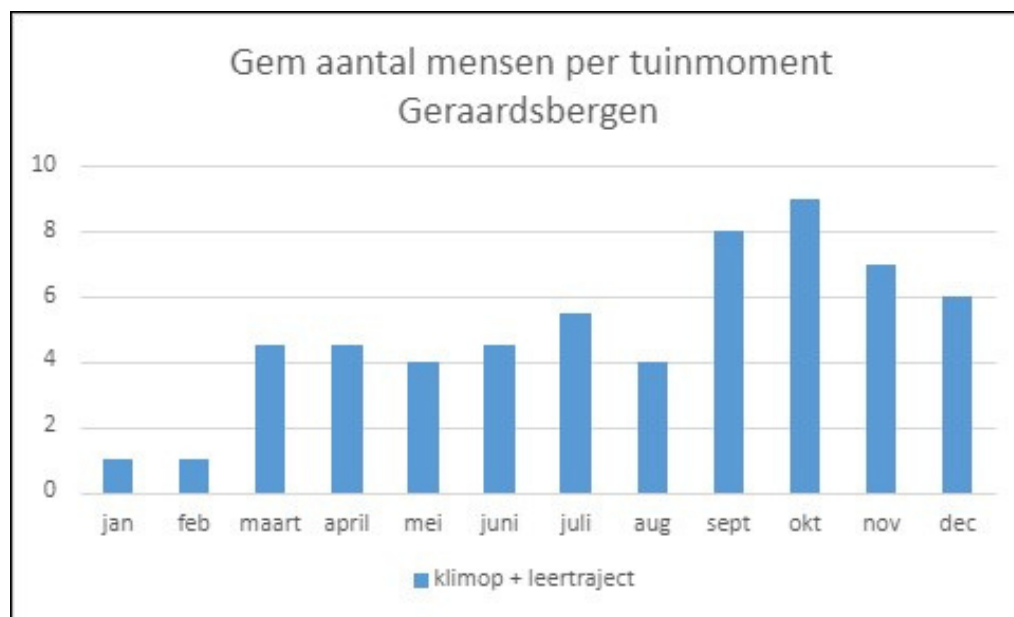
Per maand waren gemiddeld 10 mensen ingeschreven in de tuin.

Het gemiddeld aantal aanwezigen per tuinmoment wordt weergegeven in de grafiek.

De groep mensen in Geraardsbergen verandert continu in samenstelling door de doorstroom naar artikel 60 en andere tewerkstelling, het uiteindelijke doel van dit project.

De grote verscheidenheid aan talen vormt een grote uitdaging in de tuin. Tegelijk is dit ook een enorme verrijking. Zo konden we verschillende keren proeven van Oekraïense gerechten.

Vanaf september was er een evenwichtige mix van anderstalige en Nederlandstalige mensen. Dit zorgde voor meer communicatie en verbinding binnen de groep en een leuke sfeer in de tuin.



8. Sociale moestuin



Buurten op den buiten

In kader van het project 'Buurten op den buiten', kwamen in de herfst 2 klasjes van De Zeppelin langs in de tuin. Ze gingen enthousiast op zoek naar tomaatjes en eetbare bloemetjes en maakten samen met de deelnemers van de moestuin een heerlijke omelet klaar. Daarna mochten ze zaadjes van zonnebloemen en stinkertjes verpakken en meenemen naar huis. De kinderen waren dolenthousiast. Ook voor de tuiniers was het een leerrijke ervaring om de kinderen te begeleiden. Ze gaven het beste van zichzelf om de kinderen een leuke tijd te bezorgen. Met de financiële steun voor het project 'Buurten op den buiten' werd aan Het Peperkoekenhuis een regenput geplaatst om in de toekomst onder andere de groenten in de serre van water te voorzien.

In de winter gingen we enkele keren meehelpen in de stadstuin te Hunnegem en er werd een grote hoeveelheid groentenoverschotten van 't Komisjken verwerkt. Groenten die nog vers waren, konden door de mensen meegenomen worden en de rest werd verwerkt in onze compost.



8. Mobiel onthaal / UiTPAS / Sociale Kruidenier



Mobiel Onthaal

De functie van Lien is vanuit het CAW anders ingevuld dan toen Nele als brugfiguur werkte. Lien is nu volledig Mobiel onthaal medewerker halftijds in Ninove en halftijds in Geraardsbergen. Lien kan als onthaal medewerker mensen rechtstreeks aanmelden in het hele CAW aanbod.

Het Mobiel onthaal loopt vlot. Er is meer een komen en gaan van mensen, er blijven nieuwe gezichten komen. Eens iemand werd geholpen, is de drempel minder groot en zien we deze mensen regelmatig terug verschijnen.

Er is een grote diversiteit aan hulpvragen. Het zijn niet uitsluitend vragen rond UiTPAS en Sociale Kruidenier. Veel vragen gaan rond inkomsten en schulden, duurzame huisvesting.

Bij vragen rond UiTPAS en SK, bredere rechtenverkenning mogelijk, waarbij mensen ook worden doorgestuurd, zowel intern naar begeleidingstraject binnen CAW als naar externe diensten zoals De Kiem, OCMW of Sociaal Huis algemeen, waar Huis van het kind onder valt.

Doorgestuurde cliënten vragen vaak nog enige opvolging naast hun begeleidingstraject. Regelmatig wordt een duo-begeleiding opgestart, dat is bijvoorbeeld nodig bij het inschakelen van budgethulpverlening.

Uitpas als hefboom voor maatschappelijke participatie

Vrijtijdspsparticipatie is een belangrijke manier om mensen terug deel te laten uitmaken van onze samenleving, mensen krijgen de kans om hun blik en wereld te verruimen. Het gaat niet alleen over deelnemen maar ook deelhebben aan. Uitpas maakt dit haalbaar en betaalbaar.

Uitpas aan kansentariaf is een middel om mensen in armoede te laten deelnemen aan cultuur, sport en vrijetijdsactiviteiten. Op deze manier wordt dit toegankelijker gemaakt. Mensen krijgen de kans om hun zorgen en problemen van thuis even los te laten en kunnen volop genieten. Dit kan hun energie geven om hun situatie beter aan te kunnen. Op deze manier wordt vrije tijd, sport en cultuur betaalbaar voor mensen in kwetsbare posities.

Uitpas kan ook gebruikt worden voor activiteiten op school. Kinderen krijgen zo toch de mogelijkheid om deel te nemen aan activiteiten op school en worden op die manier minder uitgesloten. Volwaardig deel kunnen nemen aan het schoolgebeuren is een hefboom tot participatie. Hierdoor gaan we ook de strijd aan met kinderarmoede. Sinds vele jaren werkt vzw De knoop binnen zijn werking en samen met de mensen in armoede rond cultuur, sport en vrije tijd.



8. Mobiel onthaal / UitPAS / Sociale Kruidenier



Cijfers

Mobiel onthaal

- 43 casussen, zonder verdere toewijzing.
- 35 casussen met specifieke doorverwijzing.

Uitpas

- Niet-OCMW-cliënten: 187 met gesprek, dossier en rechten verkenning
- OCMW-cliënten: 289
- Geweigerd: 9
- TOTAAL= 485 aanvragen verwerkt

Sociale Kruidenier

- Niet-OCMW-cliënten: 44 met gesprek, dossier en rechten verkenning
- OCMW-cliënten: 411
- TOTAAL = 455 aanvragen verwerkt

Aanvraag kaart

Mensen kunnen een nieuwe uitpas en een kaart voor de sociale kruidenier aanvragen bij de maatschappelijk werker van het OCMW. Indien er geen OCMW-dossier is, kan de uitpas of kaart voor de sociale kruidenier aangevraagd worden bij de mobiel onthaal medewerker van het CAW Oost-Vlaanderen. Deze is gehuisvest binnen de gebouwen van vzw De knoop. Tijdens het opmaken van het dossier van Uitpas en SK-kaart kan de mobiel onthaal medewerker nagaan of er eventuele andere problemen of noden zijn. De uitpas en SK-kaart is hier een insteek om andere noden te detecteren en aan te pakken.



10. Personeel

Een jaar van verandering

Sinds januari 2023 is het team van Teledienst versterkt met nieuwe gezichten (Lien en Licorice). Niet veel later kondigde Steven zijn vertrek bij de groepswerking aan maar gelukkig kan Karen die al in de moestuin werkte hem alvast vervangen tot juni. Eind maart zwaaiden we Lucia uit voor haar welverdiend pensioen en volgde Licorice haar op. Half juli werd het team vervolledigd met Astrid in de groepswerking. Tegen september waren we klaar voor de vele evenementen die elkaar opvolgde. Van een warm straatfeest tot een volle zaal in de Plomblom en een marktactie op 17 oktober.

Onder impuls van Licorice werd er meer ingezet op beleid en inhoudelijk werk. Dat merk je aan hoe naar buiten komen en opgemerkt worden. Dit zorgde ervoor dat vzw De knoop niet alleen aan de buitenkant met een nieuwe naam en huisstijl veranderde maar ook binnen de organisatie deden we een grondige analyse. We ruimden de zolder op om plaats te maken voor alle toekomstplannen.



Personeel vzw De knoop

Coördinator: Leroy Licorice (1VTE gedetacheerd CAW)

Verantwoordelijke groepswerking: Janssens Astrid (80% payroll De knoop)

Verantwoordelijke sociale moestuin: Barbara De Clercq (50% payroll De knoop)

Artikel 60'er: Ali

Personeel CAW

Administratie en dienstverlener: Van Londersele Jolien (0.8 VTE CAW)

Mobiel onthaal: Valepijn Lien (1/2 VTE CAW)

Onderhoud en dienstverlener: Ooghe Carla (1VTE)

11. Jongerenwerking Goedgekeurd



Het project **SCHOUDER AAN SCHOUDER**

Vanuit het traject rond wonen en energie èn de confrontatie met dakloze jongeren in onze stad, werd door vzw De knoop samen met het CAW, het Armoede Netwerk Ninove, de Eerstelijnszone Dender Zuid, het Hartencollege Secundair Onderwijslaan en met goedkeuring van het lokaal bestuur Ninove, een projectvoorstel ingediend bij de Vlaamse Overheid. Dit om jongeren met een verhoogd risico op maatschappelijke uitsluiting tijdig te leren kennen en te ondersteunen in de brug naar meerderjarigheid.

Het hoofddoel van het project, genaamd **SCHOUDER AAN SCHOUDER**, is het realiseren van volwaardige participatie van deze jongeren aan onze samenleving om zo onder meer jeugd dakloosheid te voorkomen.

Concreet zal een jeugdopbouwwerker vindplaatsgericht aan de slag gaan om in de eerste plaats een vertrouwensband op te bouwen met de doelgroep. Zo kunnen signalen en eventuele hulpvragen opgevangen en duidelijk worden. Aanvullend zal een professioneel vangnet uitgebouwd worden met partners vanuit o.m. de jeugdhulp, het jeugdopbouwwerk en het onderwijs waardoor multidisciplinaire en gedeelde zorg gerealiseerd kan worden.

Ook zal er actief ingezet worden op rechtendetectie en -toekenning van de jongeren en hun ouders om non take-up tegen te gaan.

Om de jongeren de kans te geven zichzelf te ontplooiën zullen we inzetten op het ontwikkelen van talenten, zinvolle vrijetijdsparticipatie en het versterken van het eigen sociaal netwerk. Ook het aangaan van verbinding met organisaties en buurtbewoners waarmee spanningen heersen vormt een doelstelling binnen het project.

Tot slot biedt het project de mogelijkheid voor De knoop om jongeren in kansarmoede een stem te geven, één van de zes criteria van de vereniging waar armen het woord nemen. Vanuit de ervaringen van de jongeren zelf zullen we samen knelpunten blootleggen en constructieve voorstellen overmaken aan beleidsmakers en hulp- en dienstverleners. In het gebouw van De knoop zal een instuifplek ingericht worden waar de jongeren, de jeugdopbouwwerker en de partners van het multidisciplinaire ondersteuningsnetwerk elkaar kunnen vinden en samen aan de slag gaan.

We zijn ervan overtuigd dat we dankzij dit project **SCHOUDER AAN SCHOUDER** jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie, de nodige kansen kunnen bieden om zelf hun toekomst in handen te nemen en constructieve keuzes te maken.

Aaron de nieuwe jongerenwerker start op 1/5/'24



12. Ambities voor 2024

Outreaching werken

- Meer aanwezigheid mobiel onthaal in de kruidenier
- Link maken groepswerking kruidenier
- Project koning boudewijstichting
- Jongeren project op straat in de scholen,...
- Rap op stap
- Samenwerken met partners zoals ligo en Avansa

Digitalisatie organisatie

- Digitalisering sociale kruidenierr
- optimalisatie telefonie
- optimalisatie digitale samenwerking
- Optimalisatie boekhouding

Sociale media en communicatie

- Meer inzetten op sociale media en het uitwerken van onze website.
- Uitwerken van Instagram, actiever zijn op Facebook
- Aciviteiten in de kijker zetten

Jongerenwerking opstarten

Beleidswerk

- Als ik burgemeester ben
- Memorandum

Vorming

- Lijnen uitzetten over wat we willen aanbieden
- Het vormingsaanbod moet gekoppeld worden aan structurele armoedebestrijding





Contact

Oude kaai 13 9400 Ninove

email: info@vzwdeknoop.be

tel: 054 32 24 54

www.vzwdeknoop.be

